

Alfabetització informacional

L'alfabetització informacional, o en la cultura de la informació, juntament amb la tecnològica, integra un conjunt de sabers i competències emergents en la societat actual, ja que **no només permet trobar informació, sinó també comprendre-la, analitzar-la críticament i emprar-la de manera efectiva**. No es tracta només de saber buscar dades en un recull bibliogràfic o a internet, sinó de desenvolupar estratègies per identificar fonts fiables, discriminar informació rellevant i sintetitzar-la per resoldre problemes reals. Aquest procés ajuda a transformar la informació en coneixement.

Un **fet** és una informació objectiva que es pot comprovar com a certa o falsa mitjançant l'observació o l'evidència, i l'**opinió** és una valoració subjectiva que expressa el punt de vista, els sentiments o les creences d'una persona, i que pot variar segons qui la formuli. Mentre que els fets són comprovables, les opinions depenen de la interpretació individual. L'alfabetització informacional mostra estratègies per valorar, contrarestar i comunicar fets extrets d'investigacions i recerques, i formular opinions personals. En definitiva, capacita els alumnes per navegar en un món ple d'informació amb un propòsit i un criteri personal.

BLOC 5: ALFABETITZACIÓ INFORMACIONAL

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca d'informació, en grup, i amb l'ajuda necessària del mestre: • Concreció de l'objectiu de la recerca d'informació • Ús d'imatges com a suport per explorar informacions • Comparació d'informacions trobades en fonts diferents • Identificació de l'autoria i de la font	Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca d'informació, amb l'ajuda necessària i amb més iniciativa de l'alumnat: • Plantejament de preguntes de recerca específica • Exploració de fonts variades • Identificació de l'autoria i de la font • Aplicació de criteris bàsics de fiabilitat (fonts conegudes, repeticions, dades clares, versemblança, etc.) • Organització de la informació trobada Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació:	Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca d'informació, amb l'ajuda necessària i en treball progressivament autònom: • Plantejament de preguntes i paraules clau per la recerca • Exploració de fonts variades • Identificació de l'autoria i citació bàsica de fonts • Aplicació de criteris de fiabilitat (fonts conegudes, repeticions, dades clares, versemblança, actualització de dades, etc.) • Organització i síntesi de la informació trobada Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació:

BLOC 5: ALFABETITZACIÓ INFORMACIONAL

Aplicació d'estratègies de comparació entre dues informacions obtingudes de diferents fonts, reelaboració crítica i comunicació en situacions properes i amb acompanyament.

Comunicació de la informació treballada, de manera original i creativa, a través de recursos estètics i multimodals, de forma acompanyada respecte a la propietat intel·lectual.

- Dibuixos
- Murals
- Esquemes
- Taules

Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre per dur a terme treballs d'investigació:

- Selecció, amb ajut del docent o el personal de la biblioteca, dels materials analògics i digitals en funció de l'objectiu de la investigació
- Conversa amb l'adult responsable sobre la fiabilitat dels materials

- A partir d'una notícia de l'escola o del barri, distinció, en dues columnes, del que són fets i el que són opinions
- Aprofundiment en les marques d'enunciació: penso, crec, opino...
- Valoració d'enunciats que són opinions en els quals han desaparegut les marques enunciatives

Aplicació d'estratègies per comparar i classificar tres o més informacions obtingudes de diferents fonts, reelaboració crítica i comunicació en contextos escolars i amb progressiva autonomia.

Comunicació de la informació treballada, de manera original i creativa a través de recursos estètics i multimodals, de forma progressivament autònoma respecte a la propietat intel·lectual.

- Dibuixos
- Murals
- Esquemes
- Taules
- Mapes
- Infografies

Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre per dur a terme treballs d'investigació:

- Selecció, amb ajut del docent i del personal de la biblioteca amb participació i iniciativa de l'alumnat, dels materials analògics i digitals en funció de l'objectiu de la investigació
- Conversa amb l'adult responsable sobre la fiabilitat dels materials

- Anàlisi de titulars d'una mateixa notícia en diferents mitjans de comunicació
- Anàlisi d'anuncis publicitaris que prenen les parts pel tot
- Valoració de les marques enunciatives d'opinió
- Aprofundiment en la manipulació dels enunciats de les notícies i de la publicitat

Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració crítica i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.

Comunicació de la informació treballada, de manera original i creativa a través de recursos estètics i multimodals, de forma progressivament autònoma respecte a la propietat intel·lectual.

- Dibuixos
- Murals
- Esquemes
- Taules
- Mapes
- Infografies
- PowerPoint/Canva o altres recursos digitals de presentació

Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre per dur a terme treballs d'investigació:

- Selecció, amb ajut del mestre i del personal de la biblioteca, de forma cada vegada més autònoma, dels materials analògics i digitals en funció de l'objectiu de la investigació
- Conversa amb l'adult responsable sobre la fiabilitat dels materials

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		1r i 2n		3r i 4t		5è i 6è	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple	Saber al currículum	Proposta d'exemple	Saber al currículum	Proposta d'exemple
C4 C6	1	Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.	Davant de qualsevol text (llibre de coneixement, rètol del barri, guia de camp, etc.), es busca qui n'és l'autor. S'ha de fer evident que els autors no sempre apareixeran en el mateix lloc, i que en qualsevol material editat s'ha de poder accedir a l'entitat o organització que ha creat aquell material. #CL	Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.	L'alumnat vol documentar-se sobre un tema. El docent ensenya la manera de d'escriure una paraula clau al buscador/cercador i de triar les xarxes o pàgines web més adequades. A continuació, cada petit grup fa el que ha vist amb el mestre i recull els documents que ha trobat. El docent ajuda els grups a decidir els documents més adequats per al que necessiten.	Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.	Fent recerca, l'alumnat s'adona que dues fonts es contradiuen, i sorgeix la pregunta següent: com sabem si una font és fiable? Acordem què garanteix una font segurament fiable i, a partir d'aquí, l'alumnat fa la recerca i la posa per escrit. Finalment, elaborem una infografia amb els aspectes que hem de tenir en compte per fer una bona recerca. #EE #RL
C2 C4 C5 C6	2			Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.	S'analitza una notícia de diari o de televisió i es constata que algunes informacions són fets que han tingut lloc i, d'altres, opinions del periodista. S'elabora per grups una notícia nova en què hi hagi aquests dos components: fets i opinions, i s'analitza	Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.	Es reparteixen un conjunt d'oracions, algunes amb fets i d'altres amb opinions. Es demana a l'alumnat que les classifiqui seguint el criteri que considerin oportú. Després parlem de la diferència entre fet i opinió, i generem un debat: això passa al nostre dia a dia? I

					quan es presenta davant la classe. #CO #EE		als mitjans de comunicació? Definim els dos conceptes i identifiquem nous contextos en què es poden fer servir. #CO
C1 C2 C4 C5 C6	3	Aplicació d'estratègies bàsiques per comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes i amb acompanyament.	En el projecte sobre com neixen els animals, es contrastem la informació que aporten dues fonts d'informació: el vídeo de Kukurota « Les cries », amb el llibre Compendio ilustrado de crías animales . Les diferents llengües (català i castellà) també poden esdevenir objecte de contrast i comparació. #LP #CL	Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.	El mestre proporciona diferents textos de la xarxa sobre un mateix tema. Els infants, en grup, se'ls miren, els llegeixen i veuen quins aspectes tracta cadascun. A partir d'aquests textos (amb dos o tres n'hi ha prou), elaboren un text oral i el presenten als companys. #CO #CL	Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.	El docent reparteix a cada grup d'alumnes una carpeta amb diferents fonts (articles, estadístiques, gràfics, notícies reals i falses, opinions en què es mostren diversos punts de vista, etc.). Han de comparar i valorar tant la fiabilitat de la font com l'objectivitat. Finalment, hauran d'elaborar una notícia nova i exposar-la davant la resta de companys i companyes. #CL #EE
C3 C4 C5 C6	4	Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, respecte a la propietat intel·lectual.	En el marc de la SdA sobre les similituds de diferents éssers vius, es crea una infografia bàsica a partir de diferents fonts d'informació, –prèviament seleccionades pel docent–. La infografia, que inclou text i il·lustracions, conté totes les fonts de les quals s'han	Comunicació creativa del coneixement, respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.	Després de l'activitat anterior, els alumnes agafen el seu text oral i hi afegeixen les fonts que s'han de citar: qui havia dit o escrit les idees més importants que han recollit. El docent pot fer abans un modelatge de com es poden citar	Comunicació creativa del coneixement, respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.	L'alumnat ha de comunicar els resultats d'una investigació de manera creativa (pòdcast, esquetx teatral, infografia, diari, còmic, vídeo...), sempre citant aquelles fonts que els han permès arribar als resultats obtinguts. És important que prèviament

			extret les dades. #EE		oralment les fonts i els autors. S'enregistren les presentacions i després es poden autoavaluar en petit grup. #CO #RL		s'arribi a un acord sobre com se citen les fonts per respectar la propietat intel·lectual. #CO #RL
C6	5	Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.	Es posen en un mateix espai de l'aula tots els llibres, tant de l'escola, com de la biblioteca, com els que els infants porten de casa—, d'un mateix tema d'investigació. Es prenen de punt de partida per iniciar la investigació i veure si cal aprofundir en una cerca més específica.	Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.	Estan fent un treball sobre una comarca i aniran a la biblioteca a documentar-se, però abans pensen com poden trobar informació i on: enciclopèdies, guies turístiques, fulletons, llibres de geografia, etc. També pensen en recursos digitals: llocs web del consell comarcal, de l'ajuntament de la capital, etc. Amb l'ajuda del docent o de personal de la biblioteca, busquen als catàlegs i veuen les possibilitats de trobar informació sobre el tema que necessiten.	Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.	A l'aula estem treballant les etapes de la història. Cada grup en treballa una i n'ha de redactar unes idees bàsiques. Per fer aquesta investigació, anirem a la biblioteca de l'escola a fer recerca bibliogràfica. També escriurem al personal de la biblioteca del barri per si ens pot recomanar algun llibre i el podem anar a buscar. Per altra banda, farem una llista de llocs web en què puguem trobar informació d'interès i farem la investigació. #EE